

ตัวแบบพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อเป็นอันดับแรก ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น*

ภัทธรณ สมานวรกิจ¹

บุษกร เหมมาชูเกียรติกุล² ภาสกร พันธุ์โอภาส³

(วันที่รับบทความ: 24 มีนาคม 2569; วันที่แก้ไขบทความ: 28 เมษายน 2569; วันที่ตอบรับบทความ: 29 เมษายน 2569)

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ดำเนินการศึกษาวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อเป็นอันดับแรกของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น และพัฒนาแบบจำลองสำหรับพยากรณ์โอกาสของการตัดสินใจดังกล่าว ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ที่ขึ้นทะเบียนในปีการศึกษา 2568 จำนวน 980 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 375 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้ 1) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น และ 2) เป็นนักศึกษาที่เข้าเรียนในช่วงสัปดาห์แรกของการเรียนปรับพื้นฐาน เครื่องมือหลักที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษา ได้แก่ ภาพลักษณ์และคุณภาพของสถาบัน (X_1) ความเชื่อมโยงบริบทญี่ปุ่น (X_2) ลักษณะของหลักสูตร (X_3) ต้นทุนทางการศึกษา (X_4) อิทธิพลจากครอบครัว (X_5) และอิทธิพลทางสังคมและการรับรู้ต่อสถาบัน (X_6) ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจเลือกเข้าเป็นอันดับแรก ($Y=1$) และ การตัดสินใจไม่เลือกเป็นอันดับแรก ($Y=0$)

ผลการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการถดถอยโลจิสติกไบนารี แสดงให้เห็นว่า มี 2 ปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ภาพลักษณ์และคุณภาพของสถาบัน (X_1) ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวก ($\text{Sig.} = .006$, $\text{Exp(B)} = 2.081$) และอิทธิพลจากครอบครัว (X_5) ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงลบ ($\text{Sig.} = .014$, $\text{Exp(B)} = 0.724$) โดยแบบจำลองมีความแม่นยำในการจำแนกกลุ่ม (Accuracy = 84.4%) สมการพยากรณ์สามารถเขียนได้ดังนี้ $Y = -2.051 + 0.733X_1 - 0.322X_5$

คำสำคัญ: สมการถดถอยโลจิสติกไบนารี, ตัวแบบพยากรณ์, การตัดสินใจศึกษาต่อ, นักศึกษาชั้นปีที่ 1

* บทความวิจัย คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น

¹ อาจารย์ประจำ, คณะวิศวกรรมศาสตร์, สถาบันเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น, E-mail: phattamon@tni.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะวิศวกรรมศาสตร์, สถาบันเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น, E-mail: bussakorn@tni.ac.th, (Corresponding Author)

³ อาจารย์ประจำ, คณะวิศวกรรมศาสตร์, สถาบันเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น, E-mail: paskorn@tni.ac.th

A Predictive Model of Factors Influencing First-Choice University Selection Among First-Year Students at Thai-Nichi Institute of Technology*

Phattamon Samanworakit¹

Bussakorn Hammachukiattikul² Paskorn Phuenopas³

(Received: March 24, 2026; Revised: April 28, 2026; Accepted: April 29, 2026)

Abstract

This study aimed to investigate the factors influencing first-year students' decision to select the Thai-Nichi Institute of Technology as their first-choice university and to develop a predictive model for estimating the likelihood of such a decision. The population consisted of 980 first-year undergraduate students enrolled at the Thai-Nichi Institute of Technology in the 2025 academic year. The sample comprised 375 students, selected using purposive sampling to ensure alignment with the research objectives. The inclusion criteria were as follows: (1) being a first-year student currently enrolled at the Thai-Nichi Institute of Technology, and (2) attending classes during the first week of the preparatory program. The independent variables included institutional image and quality (X_1), Japanese-related context (X_2), program characteristics (X_3), educational cost (X_4), family influence (X_5), and social influence and institutional perception (X_6). The dependent variable was the decision outcome, classified into two categories: selecting the institution as the first choice ($Y=1$) and not selecting it as the first choice ($Y=0$).

The results from the binary logistic regression analysis revealed that two factors were statistically significant. Institutional image and quality (X_1) showed a positive relationship with the decision (Sig. = .006, Exp(B) = 2.081), indicating that more favorable perceptions increase the likelihood of selecting the institution as the first choice. In contrast, family influence (X_5) had a negative relationship (Sig. = .014, Exp(B) = 0.724), suggesting a reduced likelihood of such a decision. The model achieved an overall classification accuracy of 84.4%. The predictive equation can be expressed as follows: $Y = -2.051 + 0.733X_1 - 0.322X_5$

Keywords: Binary Logistic Regression Analysis, Predictive Model, Higher Education Decision-Making, First-Year Students

* Research Article from Thai-Nichi Institute of Technology

¹ Lecturer, Faculty of Engineering, Thai-Nichi Institute of Technology, E-mail: phattamon@tni.ac.th

² Assistant Professor, Faculty of Engineering, Thai-Nichi Institute of Technology, E-mail: bussakorn@tni.ac.th, (Corresponding Author)

³ Lecturer, Faculty of Engineering, Thai-Nichi Institute of Technology, E-mail: paskorn@tni.ac.th

ความสำคัญและปัญหาการวิจัย

สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น (Thai-Nichi Institute of Technology) เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จัดตั้งขึ้นภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้รับอนุญาตให้ดำเนินการเมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2549 และเริ่มเปิดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2550 ปัจจุบันเปิดสอนทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ครอบคลุม 3 คณะหลัก ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ แนวทางการจัดการศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ควบคู่กับทักษะเชิงปฏิบัติ เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมในบริบทของภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม

ในระหว่างที่ผ่านมา สถาบันได้ดำเนินกิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์และการสร้างการรับรู้อย่างต่อเนื่อง อาทิ การจัดกิจกรรมเปิดบ้าน (Open House) การประสานงานกับครูแนะแนวในสถานศึกษาทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ตลอดจนการสื่อสารผ่านช่องทางสื่อที่หลากหลายเพื่อเผยแพร่ข้อมูลของหลักสูตร อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาข้อมูลการรับเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีที่ผ่านมา กลับพบว่าจำนวนผู้เข้าศึกษายังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การเข้าถึงข้อมูลเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการกระตุ้นการตัดสินใจของผู้เรียนในเชิงพฤติกรรม เนื่องจากการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมักเกิดจากการพิจารณาปัจจัยหลายด้านร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการรับรู้ต่อภาพลักษณ์ของสถาบัน ความคาดหวังของครอบครัว หรืออิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Premruthai, 2002) ที่ระบุว่า คุณลักษณะของสถาบันและอิทธิพลของบุคคลในครอบครัวล้วนเป็นตัวแปรสำคัญที่กำหนดทิศทางการเลือกศึกษาต่อ ยิ่งไปกว่านั้น ปัจจัยเหล่านี้ยังมีผลโดยตรงต่อการจัดลำดับความต้องการ โดยเฉพาะการตัดสินใจเลือกให้เป็น "ตัวเลือกอันดับแรก" ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและระดับความไว้วางใจที่ผู้เรียนมีต่อสถาบันได้อย่างชัดเจน

สภาพปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยเชิงลึกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อเป็นอันดับแรก ของกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาเป็นตัวแบบพยากรณ์ (Predictive Model) เพื่อทำนายการตัดสินใจดังกล่าว การค้นพบจากงานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการปรับปรุงกลยุทธ์การรับสมัครนักศึกษา การออกแบบการสื่อสารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่กลุ่มผู้ปกครอง ตลอดจนการยกระดับภาพลักษณ์ของสถาบันให้ตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้เรียน อันจะช่วยเสริมสร้างศักยภาพทางการแข่งขันและดึงดูดผู้เรียนในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อเป็นอันดับแรกของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
2. เพื่อสร้างตัวแบบพยากรณ์โอกาสในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อเป็นอันดับแรกของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

แนวคิดกระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภคของ (Kotler, 2000) อธิบายว่าการตัดสินใจเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างเป็นลำดับ ตั้งแต่การรับรู้ความต้องการ การค้นหาข้อมูล การประเมินทางเลือก ไปจนถึงการตัดสินใจเลือกและพฤติกรรมภายหลังการตัดสินใจ ขณะที่ (Chapman, 1981, pp. 490-505) อธิบายเพิ่มเติมว่าการเลือกสถานการศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับกระบวนการภายในเพียงอย่างเดียว แต่ยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอก เช่น ลักษณะของสถาบัน ข้อมูลข่าวสาร และบุคคลรอบข้าง ซึ่งมีบทบาทต่อการรับรู้และการประเมินทางเลือกของผู้เรียน เมื่อพิจารณาร่วมกัน แนวคิดทั้งสองช่วยอธิบายได้ว่าการเลือกศึกษาต่อของผู้เรียนเป็นทั้งกระบวนการเชิงขั้นตอนและเป็นผลจากอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อม โดยผู้เรียนจะค่อย ๆ เปรียบเทียบทางเลือกภายใต้ข้อมูลและบริบทที่ได้รับ ก่อนนำไปสู่การตัดสินใจในท้ายที่สุด

แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (TPB)

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของไอเชค ไอเซน อธิบายว่าพฤติกรรมของบุคคลมีพื้นฐานมาจาก “ความตั้งใจ” ซึ่งถือเป็นตัวแปรสำคัญที่สะท้อนแนวโน้มของการกระทำในอนาคต โดยความตั้งใจไม่ได้เกิดขึ้นโดยลำพัง แต่เป็นผลจากการประเมินของบุคคลต่อสถานการณ์และปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยจึงได้นำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาใช้เป็นกรอบแนวคิดหลักในการสร้างตัวแบบพยากรณ์เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อเป็นตัวเลือกอันดับแรกของนักศึกษาผ่านองค์ประกอบ 3 ประการ ดังต่อไปนี้

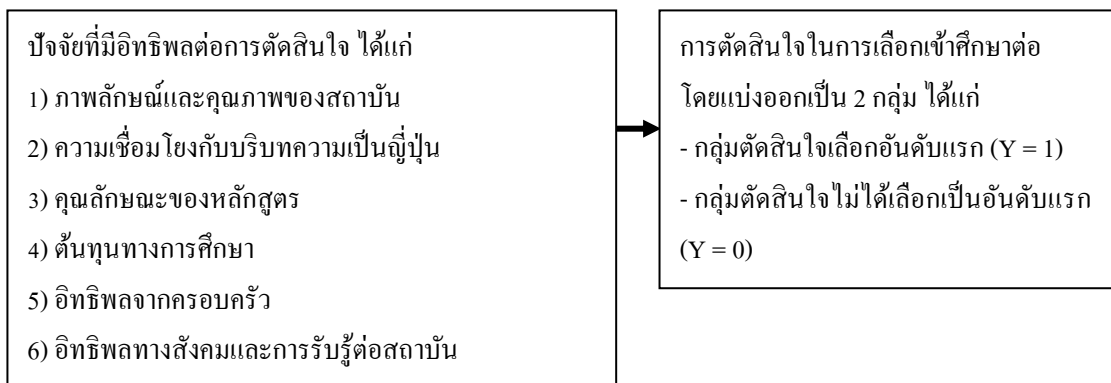
ทัศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward the Behavior) หมายถึง การประเมินของบุคคลว่าการกระทำนั้นมีความเหมาะสมหรือก่อให้เกิดผลลัพธ์ในทางบวกหรือลบเพียงใด ตามแนวคิดของ (Ajzen, 2012) หากบุคคลมีมุมมองเชิงบวกต่อพฤติกรรมใด ย่อมมีแนวโน้มที่จะเกิดความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากการรับรู้เป็นไปในเชิงลบ ความตั้งใจจะลดลงตามไปด้วย ในบริบทของการเลือกเข้าศึกษาต่อ ทัศนคติสะท้อนผ่านการรับรู้ของผู้เรียนต่อคุณค่าและความน่าสนใจของสถาบัน ดังนั้น ตัวแปรที่สะท้อนทัศนคติของผู้เรียนในการเลือกศึกษาต่อ คือ ภาพลักษณ์และคุณภาพ

ของสถาบัน คุณลักษณะของหลักสูตร และความเชื่อมโยงกับบริบทความเป็นญี่ปุ่น ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่มีส่วนในการกำหนดมุมมองเชิงบวกหรือเชิงลบต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

บรรทัดฐานทางสังคม (Subjective Norm) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลต่อแรงกดดันหรืออิทธิพลจากบุคคลสำคัญรอบข้างว่าควรหรือไม่ควรกระทำพฤติกรรมใด ตามแนวคิดของ (Ajzen, 2012) หากบุคคลรับรู้ากลุ่มอ้างอิงมีทัศนคติสนับสนุนพฤติกรรมดังกล่าว ย่อมมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามและเกิดความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น ในการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่อธิบายอิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อความตั้งใจเลือกศึกษาต่อ ได้แก่ อิทธิพลจากครอบครัว อิทธิพลทางสังคมและการรับรู้ต่อสถาบัน

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) หมายถึง การประเมินของบุคคลเกี่ยวกับความยากง่ายในการแสดงพฤติกรรม โดยพิจารณาจากความเชื่อมั่น ว่าตนเองมีทรัพยากร โอกาส หรือศักยภาพเพียงพอในการจัดการกับข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น ตามแนวคิดของ (Ajzen, 2012) แม้บุคคลจะมีทัศนคติที่ดีและได้รับการสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง แต่หากรับรู้ว่ามีอุปสรรคที่ตนไม่สามารถควบคุมได้ ความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมนั้นย่อมลดลง ในบริบทของการเลือกเข้าศึกษาต่อ ปัจจัยด้านทรัพยากร โดยเฉพาะข้อจำกัดทางการเงิน ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ผู้เรียนและครอบครัวต้องพิจารณา หากผู้เรียนประเมินว่าตนเองมีศักยภาพเพียงพอในการรองรับค่าใช้จ่าย หรือสามารถเข้าถึงแหล่งสนับสนุน เช่น ทุนการศึกษา ย่อมเพิ่มโอกาสในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อให้เกิดขึ้นได้จริง ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำองค์ประกอบด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมาใช้ เพื่ออธิบายข้อจำกัดและเงื่อนไขที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยพิจารณาผ่านตัวแปรด้านต้นทุนทางการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประเภทของงานวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey Method) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ และอธิบายแนวโน้มการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของผู้เรียน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้ การวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติกแบบไบนารี (Binary Logistic Regression) ซึ่งมีความเหมาะสมกับลักษณะของตัวแปรตาม (Dependent Variable) ที่เป็นแบบจำแนกประเภทสองกลุ่ม (Dichotomous Variable) (Vanichbancha, 2003) โดยสถิติดังกล่าวจะถูกนำมาใช้ในการพยากรณ์โอกาสที่ผู้เรียนจะตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อเป็นตัวเลือกอันดับแรก

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้กำหนดประชากรเป้าหมายคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ที่ขึ้นทะเบียนในปีการศึกษา 2568 จำนวน 980 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 375 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้ 1) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น และ 2) เป็นนักศึกษาที่เข้าเรียนในช่วงสัปดาห์แรกของการเรียนปรับพื้นฐาน ทั้งนี้ การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้อ้างอิงตามหลักการวิเคราะห์ข้อมูลแบบพหุตัวแปร (Multivariate Data Analysis) ซึ่ง (Hair, et al., 1998) เสนอว่าควรใช้จำนวนตัวอย่างไม่น้อยกว่า 200 ตัวอย่าง เพื่อให้ผลการวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถือ ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 375 คน ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จึงอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ภาพลักษณ์และคุณภาพของสถาบัน (X_1) ความเชื่อมโยงกับบริบทญี่ปุ่น (X_2) คุณลักษณะของหลักสูตร (X_3) ต้นทุนทางการศึกษา (X_4) อิทธิพลจากครอบครัว (X_5) และอิทธิพลทางสังคมและการรับรู้ต่อสถาบัน (X_6)

ตัวแปรตาม คือ กลุ่มที่ตัดสินใจเลือกอันดับแรก ($Y = 1$) และกลุ่มที่ตัดสินใจไม่ได้เลือกเป็นอันดับแรก ($Y = 0$)

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

เครื่องมือหลักที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งพัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและตัวแปรที่กำหนด ผู้วิจัยทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

โดยการนำร่างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ข้อคำถามและความเหมาะสมในการใช้ภาษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาลงความเห็นตามเกณฑ์การให้คะแนน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) $IOC = .924$ แสดงว่ารายการคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในระดับที่เหมาะสม นอกจากนี้ผู้วิจัยได้มีการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำนวน 30 คน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.86 ซึ่งบ่งชี้ว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีและสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ดำเนินการจากทั้งแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยข้อมูลปฐมภูมิได้จากการสำรวจด้วยแบบสอบถามในกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของการวิจัย สำหรับข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยสืบค้นและรวบรวมจากเอกสารทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแหล่งข้อมูลออนไลน์ที่เชื่อถือได้ เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการอธิบายผลและสนับสนุนการตีความเชิงวิชาการของการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้นของข้อมูล

1. การตรวจสอบปัญหา Multicollinearity ระหว่างตัวแปรอิสระเพื่อให้การประมาณค่าในแบบจำลองมีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยได้ประเมินความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ โดยใช้ค่า Tolerance และค่า VIF เป็นตัวชี้วัดผลการวิเคราะห์ จากตารางที่ 1 พบว่าค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระมีค่าระหว่าง 0.435 - 0.701 มีค่ามากกว่า 0.20 และค่า VIF มีค่าระหว่าง 1.426 - 2.299 ซึ่งน้อยกว่า < 5 แสดงว่าไม่พบปัญหา Multicollinearity ระหว่างตัวแปรอิสระ

ตารางที่ 1 แสดงผลค่า VIF และค่า Tolerance

Variable	Tolerance	VIF
ภาพลักษณ์และคุณภาพของสถาบัน	0.435	2.299
ความเชื่อมโยงกับบริบทญี่ปุ่น	0.610	1.639
คุณลักษณะของหลักสูตร	0.473	2.112
ต้นทุนทางการศึกษา	0.566	1.767
อิทธิพลจากครอบครัว	0.701	1.426
อิทธิพลทางสังคมและการรับรู้ต่อสถาบัน	0.469	2.132

2. การทดสอบความเหมาะสมของโมเดล (Model Fit)

การทดสอบความสอดคล้องของโมเดลด้วยสถิติ Hosmer and Lemeshow จากตารางที่ 2 พบว่าค่าไคสแควร์มีค่าเท่ากับ 7.726 ที่ระดับอิสระ 8 และมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.461 ซึ่งมีค่ามากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (0.05) แสดงให้เห็นว่าโมเดลไม่มีความแตกต่างจากข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญ จึงสามารถพิจารณาได้ว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลและเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการวิเคราะห์ขั้นต่อไป

ตารางที่ 2 การทดสอบ Hosmer and Lemeshow Test

Hosmer and Lemeshow Test			
Step	Chi-square	df	Sig.
1	7.726	8	0.461

สรุปผลการวิจัย

จากตารางที่ 3 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาออกเป็นประเด็นสำคัญ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน โดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และเพศหญิงจำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 40 เมื่อจำแนกตามคณะ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมา ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 และคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์ของแบบจำลองโลจิสติก

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อเป็นอันดับแรกของนักศึกษาชั้นปีที่ 1						
ปัจจัย	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
X_1	.733	.265	7.657	1	.006	2.081
X_2	.196	.240	.666	1	.414	1.216
X_3	-.210	.256	.674	1	.412	.810
X_4	-.045	.198	.051	1	.821	.956
X_5	-.322	.131	6.033	1	.014	.724
X_6	.170	.192	.781	1	.377	1.185
ค่าคงที่	-2.051	.941	4.756	1	.029	.129

หมายเหตุ X_1 แทน ภาพลักษณ์และคุณภาพของสถาบัน X_2 แทน ความเชื่อมโยงกับบริษัทผู้ป้อน X_3 แทน คุณลักษณะของหลักสูตร X_4 แทน ต้นทุนทางการศึกษา X_5 แทน อิทธิพลจากครอบครัว X_6 แทน อิทธิพลทางสังคมและการรับรู้ต่อสถาบัน B คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในสมการถดถอยโลจิสติก

แบบไบนารี S.E. (Standard Error) คือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ Wald คือ ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์ในแบบจำลอง

2. ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติกแบบไบนารี พบว่า มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อเป็นอันดับแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภาพลักษณ์และคุณภาพของสถาบัน (X_1) และปัจจัยอิทธิพลจากครอบครัว (X_5) โดยปัจจัยภาพลักษณ์และคุณภาพของสถาบัน (X_1) มีอิทธิพลในทิศทางเชิงบวก ($B = .733$, Sig. = .006) และมีค่า $\text{Exp}(B)$ เท่ากับ 2.081 แสดงว่าการรับรู้เชิงบวกต่อสถาบันจะเพิ่มโอกาสในการเลือกเป็นอันดับแรก ขณะที่ปัจจัยอิทธิพลจากครอบครัว (X_5) มีอิทธิพลในทิศทางเชิงลบ ($B = -.322$, Sig. = .014) โดยมีค่า $\text{Exp}(B)$ เท่ากับ .724 สะท้อนว่าอิทธิพลจากครอบครัวมีแนวโน้มลดโอกาสในการเลือกสถาบันเป็นตัวเลือกอันดับแรก สำหรับปัจจัยอื่น ได้แก่ ความเชื่อมโยงกับบริบทญี่ปุ่น (X_2) คุณลักษณะของหลักสูตร (X_3) ต้นทุนทางการศึกษา (X_4) และอิทธิพลทางสังคม (X_6) ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แบบจำลองนี้สามารถพยากรณ์ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 84.4 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ $Y = -2.051 + 0.733X_1 - 0.322X_5$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อเป็นอันดับแรกของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งให้เห็นประเด็นสำคัญดังนี้:

ปัจจัยด้านภาพลักษณ์และคุณภาพของสถาบัน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อเป็นอันดับแรก กล่าวคือ หากผู้เรียนมีการรับรู้เชิงบวกต่อชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือ ตลอดจนมาตรฐานทางวิชาการของสถาบัน ย่อมส่งผลให้โอกาสในการตัดสินใจเลือกสถาบันแห่งนี้เส้นทางเลือกหลักเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ข้อค้นพบดังกล่าวมีความสอดคล้องกับหลักฐานเชิงประจักษ์จากหลากหลายงานวิจัยในบริบทการศึกษาไทย (Kunpluem, 2009; Sirimungmul, Phanthurasat and Khamsiri, 2019; Ketbut and Thongphat, 2020; Sukthavorn and Angkanavin, 2021; Suwapanich and Chaipibul, 2022) ซึ่งต่างยืนยันในทิศทางเดียวกันว่า ภาพลักษณ์และองค์ประกอบด้านคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา มิได้เป็นเพียงข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ทว่าทำหน้าที่เป็นตัวแปรเชิงกลยุทธ์ที่ผู้เรียนนำมาใช้ในกระบวนการพิจารณา เปรียบเทียบ และประเมินความน่าเชื่อถือก่อนการตัดสินใจ ด้วยเหตุนี้ จึงสามารถสรุปได้ว่าภาพลักษณ์และคุณภาพของสถาบัน ถือเป็นปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญยิ่ง ซึ่งมีบทบาทโดยตรงต่อการกำหนดทิศทางการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของผู้เรียน

ปัจจัยด้านอิทธิพลจากครอบครัว ส่งผลกระทบในทิศทางเชิงลบต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อเป็นตัวเลือกอันดับแรก กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนได้รับอิทธิพลหรือการชี้แนะจากครอบครัวในระดับที่สูงขึ้น โอกาสที่จะตัดสินใจเลือกสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นเป็นอันดับแรกกลับมีแนวโน้มลดลง ข้อค้นพบนี้มี

ความแตกต่างจากทัศนคติในงานวิจัยบริบทสังคมไทยในอดีตของ (Boonpiam, 1979) ที่มีกระบวนทัศน์สถาบันครอบครัวยึดบทบาทเชิงบวกในการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้เรียน ทว่าเมื่อนำมาวิเคราะห์บูรณาการร่วมกับกรอบแนวคิดของ (McLanahan, et al., 1994) ที่อธิบายถึงโครงสร้างและบริบทของครอบครัวที่มีนัยต่อการกำหนดโอกาสและข้อจำกัดทางเลือกของบุตรหลานในระยะยาวแล้ว ปรากฏการณ์นี้สามารถอธิบายได้จากค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคมของผู้ปกครองส่วนใหญ่ ที่ยังคงให้ความสำคัญและมีความคาดหวังให้บุตรหลานสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นเป้าหมายสูงสุด ประกอบกับความกังวลในมิติของภาระค่าใช้จ่ายและความมั่นคงทางสายอาชีพตามทัศนคติของผู้ใหญ่ ปัจจัยกดดันเหล่านี้บีบบังคับทางอ้อมให้ผู้เรียนจำเป็นต้องประนีประนอมและปรับเปลี่ยนการตัดสินใจของตนเองให้สอดคล้องกับความคาดหวังของสถาบันครอบครัว ด้วยเหตุนี้ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นซึ่งมีสถานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จึงมักถูกลดทอนลำดับความสำคัญลง แม้ว่าในระดับปัจเจกบุคคล ตัวผู้เรียนเองจะมีทัศนคติเชิงบวกและเชื่อมั่นในภาพลักษณ์ตลอดจนคุณภาพของสถาบันแห่งนี้เป็นทุนเดิมก็ตาม ท้ายที่สุด ข้อค้นพบจากการวิจัยในครั้งนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงพลวัตที่ซับซ้อนของอิทธิพลจากครอบครัว ซึ่งมีได้ทำหน้าที่เป็นเพียงกลไกสนับสนุนเสมอไป แต่อาจแปรสภาพเป็นกรอบจำกัดทางเลือกทางการศึกษาของผู้เรียนได้เช่นกัน โดยขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและบริบทแวดล้อมเฉพาะของแต่ละครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์ด้านภาพลักษณ์และคุณภาพของสถาบัน: จากผลการวิเคราะห์ที่ชี้ให้เห็นว่าภาพลักษณ์ของสถาบันเป็นปัจจัยเชิงบวกที่ทรงอิทธิพลสูงสุด ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการยกระดับกลยุทธ์การสร้างแบรนด์ ให้มีความแข็งแกร่งและเด่นชัดมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นการสื่อสารสารสนเทศเชิงประจักษ์ที่สะท้อนถึงมาตรฐานทางวิชาการ อัตราความสำเร็จและการได้งานทำของบัณฑิต ตลอดจนเครือข่ายความร่วมมือที่แน่นแฟ้นกับภาครัฐกิจและอุตสาหกรรม การนำเสนอจุดแข็งเหล่านี้เป็นรูปธรรมและตรงกับความคาดหวังของผู้เรียน จะช่วยตอกย้ำความเชื่อมั่น และเพิ่มโอกาสในการผลักดันให้ผู้เรียนตัดสินใจวางตำแหน่งของสถาบันไว้เป็นทางเลือกอันดับแรกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการอิทธิพลจากครอบครัว: สืบเนื่องจากข้อค้นพบที่ระบุว่าอิทธิพลของครอบครัวมีทิศทางแปรผกผันกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ (ครอบครัวมักคาดหวังให้เด็กมหาวิทยาลัยของรัฐก่อน) สถาบันจึงควรปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการสื่อสาร โดยขยายกลุ่มเป้าหมายหลักให้ครอบคลุมถึงกลุ่มบิดามารดาและผู้ปกครองอย่างจริงจัง แนวทางปฏิบัติอาจดำเนินการผ่านการจัดกิจกรรมเปิดบ้านสำหรับผู้ปกครองโดยเฉพาะ (Parents' Open House) หรือการจัดเวทีแนะแนวที่เน้นนำเสนอข้อมูลด้านความคุ้มค่าของการลงทุนทางการศึกษา (Value for Money) และเส้นทางความก้าวหน้า

ในสายอาชีพแห่งอนาคต กลยุทธ์ดังกล่าวจะช่วยทลายกำแพงค่านิยมดั้งเดิม ลดช่องว่างทางความคิดระหว่างวัย และเปลี่ยนบทบาทของสถาบันครอบครัวจาก "ข้อจำกัดทางเลือก" ให้กลายเป็น "แรงสนับสนุน" ที่สำคัญในการตัดสินใจของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น เพียงแห่งเดียว ทำให้ผลที่ได้สะท้อนภาพของบริบทเฉพาะมากกว่าภาพรวมในระดับกว้าง งานวิจัยในระยะต่อไป ควรขยายกลุ่มตัวอย่าง ไปยังนักศึกษาจากหลายสถาบันการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกมหาวิทยาลัยในบริบทที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- Ajzen, I. (2012). The theory of planned behavior. In Handbook of theories of social psychology.
London: Sage.
- Boonpiam, M. (1979). Motivation influencing decision making to enroll in Army Nursing and Midwifery School. Master thesis, M.A., Kasetsart University, Bangkok.
- Chapman, D. W. (1981). A model of student college choice. *Journal of Higher Education*, 52(5), 490–505.
- Hair, J., Anderson, R., Tatham, R. and Black, W. (1998). *Multivariate data analysis*. (5th ed.).
New Jersey: Prentice Hall.
- Ketbut, P., and Thongphat, S. (2020). Factors affecting decision making in selecting a Bachelor of Science program among first-year undergraduate students, Faculty of Science, Mahidol University. *Journal of Routine to Research Development*, 7, 42-51.
- Kotler, P. (2000). *Marketing management*. New Jersey: Prentice Hall.
- Kunpluem, P. (2009). Factors affecting decision making to pursue a master's degree: A case study of business administration students at Sripatum University, Chonburi Campus. *Sripatum Chonburi Academic Journal*, 9(2), 35-43.
- McLanahan, S. and Sandefur, G. (1994). *Growing up with a single parent: What hurts, what helps*.
Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Premruthai, W. (2002). Factors affecting decision making in selecting private vocational schools in Samut Prakan Province Master thesis, M.Ed., Chulalongkorn University, Bangkok.

- Sirimungmul, J., Phanthurasat, N. and Khamsiri, N. (2019). Factors affecting decision making in selecting Khon Kaen University under the Northeastern quota scheme, academic year 2019. In Proceedings of the 5th National Conference on Public Administration in the Digital Era (pp. 945-953). Khon Kaen: Khon Kaen University.
- Sukthavorn, S. and Angkanavin, K. (2021). Factors affecting decision making in selecting undergraduate study: A case study of the Faculty of Administration and Management, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. *Journal of Suvarnabhumi Institute of Technology*, 7(2), 199-215.
- Suwapanich, U., and Chaipibul, S. (2022). Factors affecting decision making in selecting undergraduate study at Maejo University. *Journal of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University*, 12(2), 1-17.
- Vanichbancha, K. (2003). *Advanced statistical analysis using SPSS for Windows* (3rd ed.). Bangkok: Thammasarn.
